

(pàgs. 9-54); l'edició d'*Una gramàtica inèdita d'Usuard*, sens dubte el «cèlebre Usuardus, monjo que fou des de mitjan segle IX al monestir de Saint-Germain-des-Prés», feta per JOSEP M. CASAS I HOMS a partir de tres versions conservades en dos manuscrits ripollesos del segle X, ara a l'Arxiu de la Corona d'Aragó (pàgs. 77-129); la notícia d'*Els necrològics antics de Sant Cugat del Vallès* — n'hi ha cinc, també a l'Arxiu de la Corona d'Aragó — i la transcripció del més antic d'ells, el ms. 30, del començament del segle XIV, per EFREM M. COMPTE (pàgs. 131-164, amb una «llista de noms»); i l'anàlisi d'*Una donació modal a Sant Cugat i l'oblació d'infants a Catalunya al segle XII*, a base del document 1022 del cartulari de Sant Cugat del Vallès de Rius i Serra, per CESARI M. FIGUERAS (pàgs. 165-176).

Dissortadament, falten els índexs onomàstics i de matèries que faciliten tant la consulta dels volums d'«Analecta Montserratensia» dirigits —i redactats en bona part— pel pare Albareda i, llevat d'algun cas excepcional, la «Miscel·lània» es ressent de la manca d'una revisió lingüística a fons. Això, però, no minva gens el seu valor ni la seva oportunitat.

Josep MASSOT I MUNTANER

«Obradors». Quasèrns d'inventari de la creacion literària occitana. Centre d'Estudis Occitans. Facultat de las Letras e Scièncias Umanas. Vols. I (1969) - VIII (1972); Novèla tièra, Vols. I (s. a. [1973]) - IV (s. a. [1974]). Montpelhièr.

Els propòsits d'aquesta revista són declarats per Carles Camprós als mots inicials del número I: «Obradors serà doncas lo luòc de la creacion literària d'òc. En segond serà un luòc de se pensar sus aquela creacion». Hi ha, efectivament, un nombre considerable de poesies, prosas breus, fragments de novèla, inèdit quasi tot, i un gran predomini d'autors novells. Hi és representada també la literatura oral —dos reculls de contes—, però manca el teatre. I al costat d'això hom hi troba articles de crítica, generalment sobre la llengua i la literatura occitanes, però també, bé que només ocasionalment, sobre geografia, música, folklore, sociologia, matemàtiques... Tots aquests articles interessan no solament pel contingut, ans també per la forma: són textos a la recerca de diferents tipus de l'assaig en occità. Un corpus, doncs, que caldrà tenir en compte a l'hora d'escriure la història de l'occità modern. La revista es declara oberta a tots els occitans (I, 5). Predominen els autors llenguadocians i provençals. No hi manquen autors nord-occitans o gascons, però sobretot aquests darrers hi són, crec jo, massa escassament representats. D'altra banda, és confusionalària la inclusió d'un text català de creació (I, 55-56).

Destacaré ací només els articles de lingüística o de crítica literària:

R. LAFONT, *Nivèls de lenga e de lengatge dins l'escrich occitan* (I, 7-21; II, 5-19). Article teòric important, il·lustrat amb bons exemples, sobre el dualisme llengua literària i col·loquial en una situació diglòssica. Observa l'autor algunes influències del català sobre l'occità literari actual.

E. GASANHAS, *Lo ton e l'estil dins «La grava sul camin»* (II, 20-26).

J. BERBONDA, *Lo temps en cò de Mistrau* (III, 9-23).

F. GARDY, U. RUEL-ALBERNHE, *Las fonccions dramaticas dins las pastorals e tragicòmedias del teatre de Besièrs* (V, 34-74).

A. BERTERO, *Ensag de lexic occitan de la metallurgia* (V, 90-107).

B. MOLIN, *Ensag d'elaboracion d'un vocabulari scientific occitan* (V, 108-115).

E. ANDREU, *Siulaires d'Aas, daufins e ordinatorors* (VIII, 7-12).

F. GARDY, *Legir la literatura occitana* (N. T., I, 49-63). L'autor intenta de definir l'objecte de la literatura occitana: el text occità, no necessàriament en occità. Tanmateix la llengua s'acosta ací a una situació límit: «Que vòu dire lo mot occitan? Que lo tèxt es escrich en occitan? Se sap pron qu'aquò's gairebèn jamai lo cas! Que i a d'occitan dedins? Mai ont comencar, ont s'arrestar amb un critèri d'aquela mena? Que lo tèxt es estat rebut per un public occitan? O encara que s'es produch dins una environa que se poiriá calificar d'occitana?» (58).

A. BENEDETTO i altres, *Debat. Lo teatre en Occitània* (N. T., I, 67-79).

J. LARZAC, *Per una semantica occitana. Ensag sobre lo vocabulari de la folia* (N. T., II, 1-18). Article model per a un possible diccionari occità de sinònims.

J. BLAC, I. CODERC, *Per un estudi del comportament linguistic dels occitans* (N. T., II, 39-47).

J. KREMnitz, *Per un estudi de la codificacion linguistica* (N. T., II, 55-62). Excellent resum de la situació actual del procés de fixació de l'occità i de les seves perspectives immediates.

A. VIGUIER, *A prepaus dels articles del jornal «Le point»* (N. T., III, 18-33). Estudis de textos paraliteraris amb resultats interessants.

Són importants els tres números monogràfics o quasi monogràfics. Els volums IV i N. T. IV formen dos reculls de contes populars llenguadocians, acompanyats d'un estudi aprofundit de la persona del narrador, de la seva tècnica narrativa i de l'ambient on es produeix el conte. Aquests contes, alguns en versions molt belles (veg. *Lo Cordonier*, N. T., IV, 25-29, i *Bezurac*, N. T., IV, 60-62), han estat aplegats el 1970 i el 1973, bona prova que la tasca de recollida de materials folklòrics a l'Europa Occidental és ben lluny d'ésser acabada. Els volums VI i VII constitueixen una antologia de la literatura occitana contemporània. La literatura hi és entesa com a document del temps en què vivim i comprèn tant l'alta literatura, com l'article de diari o de revista, el debat o els mots escrits a la paret amb guix.

Artur QUINTANA I FONT